

در نشست بین‌المللی «کوران بیکرانه» نسبت ادبیات به

فلسطین یک داستان

برای دیدن منطقه باید با چشمان بازتر به تاریخ معاصر نگاه کنیم. کافی است با تأمل بیشتر به خویشتن خویش و اوضاع و احوال خودمان نگاه کنیم و اگر با یک آزادی این کار را انجام دهیم به این پی می‌بریم که کشورهای منطقه و ملت‌های منطقه از هم جدا نیستند.

مدقق در پایان بیان کرد: مرز سیاسی گریزناپذیر است و از بین رفتنی نیست. نویسندگان به جای تمرکز روی مرزهای سیاسی باید مرزهای جدید فرهنگی را گسترش دهند. ما به عنوان نویسنده باید با چشمان بازتر و با آزادی بیشتری خودمان را بشناسیم و این خودشناسی باعث بی‌اعتبار و بی‌اثری مرزهای سیاسی می‌شود.

🗨️ **توجه به فلسطین، پژواک جهانی را به دنبال دارد**

محمدقائم خانی از دیگر مهمانان حاضر در این نشست بیان کرد: برگزاری این نشست بعد از نزدیک به دو ماه از وقوع طوفان الاقصی در فضای ادبیات داستانی یک باب ایجاد کرد. اولین جلسه‌ای است که عده‌ای را دور هم جمع می‌کند تا درباره این موضوع بحث کنند. فلسطین تاریخ دارد و موضوعی اصیل و زنده است. فلسطین به عنوان یک امر ۷۰ ساله زنده است و این زندگی قابل نمایش است. فلسطین تنها راه نجات ما در منطقه است. اگر روی آن تمرکز کنیم صدا و پژواک جهانی خواهید داشت.

این نویسنده بیان کرد: نسبت ادبیات با موضوع فلسطین چیست؟ در جنگ ویتنام کسی نمی‌دانست در شرق آسیا چه می‌گذرد. راویانی به‌ویژه در خود

مشترک برای تولید یک کلان‌روایت مشترک و داستان مشترک بین دو کشور ایران و عراق و حتی سوریه و افغانستان وجود دارد.

وی یکی از آیین‌های مهم در منطقه را «زیارت» عنوان کرد و گفت: اربعین یکی از زیارت‌های مهم مسلمانان است. این آیین در منطقه رخ می‌دهد و زمینه‌ای برای ما ایجاد می‌کند که براساس این زمینه مشترک یک روایت مشترک خلق کنیم. منظور این نیست که از اربعین قصه بسازیم. اربعین یک حقیقت آیینی و مفهومی مشترک بین دو کشور ایران و عراق است. نویسندگان می‌توانند با دیدن این نقاط اشتراک یک روایا، روایت و داستان مشترکی را رقم بزنند.

🗨️ **نویسندگان مرزهای جدید فرهنگی را گسترش دهند**

در ادامه احمد مدقق به دو رخداد تاریخی تاریخ معاصر افغانستان اشاره کرد و گفت: در ۷ خرداد ۱۳۲۷ خورشیدی کمیته «کمک به ملت فلسطین» در کابل شکل می‌گیرد. تشکیل این کمیته کمتر از یک ماه از تشکیل رژیم اشغالگر صهیونیستی است. در حدود ۲۰ روز بعد از تشکیل دولت غاصب می‌بینیم که تشکل‌های مردمی با محوریت «تکیه‌خانه میراکبر آقا» شکل می‌گیرد. در میان اهل سنت نیز با مرکزیت مسجد «پل خشتی» در مرکز کابل تشکل‌هایی شکل می‌گیرد. در جریان جنگ شش روزه اعراب و اسرائیل گزارش‌های تاریخی وجود دارد که تشکل‌های مردمی در کابل دست به فراخوان‌هایی زده‌اند و حتی به عمل هم رسیدند. این دو رخداد را می‌توان به عنوان دو نمونه روشن از ده‌ها واقعه فهرست کرد. به عنوان نویسنده درسی از این رخدادها می‌گیریم که

سخنرانان در نشست بین‌المللی «کوران بیکرانه» ضمن بیان این نکته که فلسطین یک داستان و یک مسأله بین‌المللی است، بر ضرورت ارائه روایت‌های مستقل از رنج‌های فلسطینیان توسط نویسندگان مستقل تأکید کردند. در نشست بین‌المللی «کوران بیکرانه» نسبت ادبیات با رخدادهای منطقه غرب آسیا به‌ویژه فلسطین» که با همکاری خانه کتاب و ادبیات ایران و انجمن ادبی خورشید برگزار شد، فائزه محمد، صالح عبدا... البلوشی، حسین جمعه، ماهرالمحمد، علی اصغر عزتی پاک، محمد نصرآوی، جواد معصومی، احمد مدقق، محمد قائم‌خانی، حسن سیدعرب، تیمور آقامحمدی، علی محمد مودب و مهدی کرد فیروزجایی حضور داشتند. دبیری این نشست را مریم مطهری‌راد با همراهی سمیه عالمی به عهده داشتند.

🗨️ **نویسندگان باید جلوتر از وقایع باشند**

علی اصغر عزتی پاک در این نشست گفت: در این روزها نسل‌کشی آشکاری در حال وقوع است اما در مقابل آن سکوت مجامع بین‌المللی را شاهد هستیم. این سؤال را از خود می‌پرسم که چرا سکوت را انتخاب کرده‌ایم؟ این میان به مسأله استقلال نویسنده و هنرمند فکر کردم. در جوامعی مانند جوامع ما و غرب آسیا چرا چنین اتفاقی رخ داده است؟ سال‌هاست که نویسندگان ما از استقلال دم می‌زنند و مدعی استقلال در برابر قدرت‌ها به خصوص قدرت‌های محلی هستند و می‌خواهند حرف خودشان را درباره فرهنگ، زندگی، هستی، اجتماع و سیاست بزنند. این حرف پذیرفته شده‌ای بود و تا امروز کمتر دچار چالش شده بود و کم و بیش نسبت به آن گردن خم کرده بودیم.

این نویسنده ادامه داد: در مواجهه با چالش‌هایی مانند آنچه امروز در منطقه، فلسطین و عراق شاهدش هستیم، متوجه می‌شویم که استقلال صرفاً در برابر حکومت‌های این نویسنده هاست و قدرت‌های بین‌المللی وقتی پا پیش می‌گذارند استقلال نویسنده‌ها دچار سکنه می‌شود. این نویسنده‌ها در برابر مردمان خودشان ژست استقلال می‌گیرند. اگر قدرتی با پشتوانه بزرگ‌تری پا به میدان بگذارد این استقلال معنی خودش را از دست می‌دهد. نویسندگان آنچنان که مدعی هستند مستقل نیستند، بلکه آنها می‌خواهند بر قدرت بالاتر، ثروتمندتر و پرزورتر تکیه بزنند. اگر روزی این قدرت بزرگ بخواهد جنایت و توحش کند و تمام قوانینی که می‌شناسیم زیر پا بگذارد، ما می‌بینیم صدایی از این نویسندگان بیرون نمی‌آید، بنابراین جا دارد نسبت به همه ادعاهای مطرح شده از طرف مجامع بین‌المللی و نویسندگان تردید کنیم.

عزتی پاک با بیان این‌که هیچ انسان آزاده و شریفی نمی‌تواند در برابر کشتار مردمان فلسطین، افغانستان، عراق و سوریه سکوت کند، گفت: ما قرار نیست در مقابل کسانی که ادعا دارند، جریان منفعل باشیم. ما به عنوان نویسندگان ایرانی، پاکستانی و افغانستانی که با نتایج این اشغال مواجه هستیم باید این رسوایی بزرگ را برای ملت خودمان و ملت‌های دیگر بنویسیم. باید درباره داستان‌های بزرگ و آنچه بر ما می‌رود، بنویسیم. به هیچ وجه فکر نمی‌کنم در جایی به جز غزه زندگی می‌کنم. من اهل جایی مانند فلسطین هستم. کشور و ملت ما جلوی قدرت‌ها ایستاده‌اند. کشور ما و همه کشورها برای قدرت‌های خشن و بی‌اخلاقی مانند آمریکا همگی فلسطین هستند. ما باید به عنوان نویسنده کمی جلوتر از آنچه پیش روی ماست ببینیم و موضع خود را اعلام کنیم.

🗨️ **نویسندگان روایت و داستان مشترک رقم بزنند**

در ادامه محمد نصرآوی تعریفی از «اتوپیا» ارائه کرد و گفت: اتوپیا را شکل‌گیری یک رویای مشترک اجتماعی می‌دانم و این رویا می‌تواند در قالب‌های خانواده، گروه، استان، کشور و منطقه شکل بگیرد. ما رویای مشترک اجتماعی نداریم چراکه روایت و داستان نداریم. برای همین نمی‌توانیم هویت مشترک پیدا کنیم. در قالب ایران و عراق هم این اتفاق رخ داده است. این دو کشور دارای مشترکات عمیق تاریخی هستند و حافظه مشترک تاریخی دارند. خارج از تفاوت‌های فرهنگی و سایر تفاوت‌ها، یک هم‌سرگذشتی بین انسان ایرانی و عراقی وجود دارد و به همین دلیل من انسان عراقی را انسان ایرانی می‌دانم. زمینه‌های

📍 برش

■ جواد معصومی، پژوه

ادبیات همه مسائل

🗨️ **اکثر مردمان به سمت دینداری می‌روند**

معصومی بیان کرد: کشورهای متخاصم به دلیل منافع اقتصادی در منطقه با تولید ادبیات، تفرقه را در منطقه ایجاد می‌کنند. آرمان اجتماعی یکی از دستاوردها و ضرورت‌هاست. «فرهنگ الگو» نیز موضوع مهمی در این بحث تلقی می‌شود. بر اساس کاری که آمریکایی‌ها انجام دادند در ۵۰ سال آینده اکثر کشورهای دنیا و مردمان‌شان به سمت دینداری می‌روند. ما در حال حاضر به لحاظ فرهنگی، الگوی اخلاقی، انسانی و... را داریم که در دنیا بی‌نظیر

شدند. این اتحاد یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای عملیات طوفان الاقصی بود. پس می‌توان هم‌افزایی کرد. ضرورت هم‌افزایی یکی از ضرورت‌های اساسی است چون ما محدودیت‌های نیروی انسانی، امکانات سخت‌افزاری، زمان، امکانات نرم‌افزاری و مغزافزاری، بودجه و... داریم. تعداد افرادی که امروز بتوانند و فکر کنند و بنویسند نسبت به افرادی که کار یدی می‌کنند به مراتب در دنیا خیلی کمتر است. دومین مسأله‌ای که باعث می‌شود به این کار اهتمام داشته باشیم «دلایل» این موضوع است. مهم‌ترین بحث آرمان الهی است که در منطقه خاورمیانه یا غرب آسیا وجود دارد. آرمان الهی بر کار تیمی، شورا و تفاهم تأکید دارد. اتحاد و انسجام موضوع مهم دیگری است که باید درباره این بحث مورد توجه قرار دهیم.

در نشست بین‌المللی «کوران بیکرانه» جواد معصومی درباره علت عدم هم‌افزایی ادبیات و هنر در سطح ملی و پیرامونی، منطقه‌ای و بین‌المللی توضیح داد و گفت: برای ایجاد هم‌افزایی برای هر منطقه، کشور و مخاطب راهبرد کافی نیست. با وجود آب و هوای خاص موجود در منطقه، عاطفه مردمان و شعرای ما به شدت بالاست. تخیل و قصه‌پردازی منطقه مدیترانه نسبت به شعرای عراق بالاتر است. اولین نکته‌ای که به نظر می‌رسد برای هم‌افزایی نیاز داریم مسأله شناخت است. اساساً به دنبال چه چیزی هستیم و برای چه مخاطبی می‌خواهیم صحبت کنیم.

این پژوهشگر ادامه داد: از ۱۷ اکتبر به بعد اتفاقی رخ داد که بسیاری از جنبش‌ها، انجمن‌ها و دولت‌های عربی که با هم در غرب دور یک میز نمی‌نشستند، متحد